

Borgmesteren

Sagsnummer:
00.01.00-G01-143-23

Ref.: Susanne Nielsen

Mail: ssnie@mariagerfjord.dk

Dato: 28.11.2023

Henvendelse vedr. lovforslag nr. 83 (Forslag til Lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og forskellige andre love)

Denne henvendelse vedrører den del af lovforslaget, som vedrører mellemkommunal refusion for førtidspension. For så vidt angår denne del af lovforslaget må Mariagerfjord Kommune på det kraftigste opfordre Beskæftigelsesministeriet og Folketinget til i vid udtrækning at vende tilbage til den formulering, som blev anvendt i høringsudkastet til lovforslaget. I modsat fald må det forventes, at de omtvistede regelfortolkninger i forlængelse af Ankestyrelsens praksisændring, vil medføre store administrative og økonomiske konsekvenser med deraf følgende uhensigtsmæssige incitamentsstrukturer for institutionstunge kommuner.

Mariagerfjord Kommune opfordrer Beskæftigelsesministeriet og Folketinget til at sikre, at lovforslagets § 4 udvides til at gælde *alle* nuværende og fremtidige førtidspensioner og seniorpensioner. Mariagerfjord Kommune opfordrer dermed til at ændre de nuværende formuleringer i lovforslagets overgangsregler i § 7 stk. 4 og 5, så reglerne i stedet erstattes af tilsvarende overgangsregler, som de fremgik af høringsudkastet til lovforslaget.

På baggrund af mellemkommunale krav sendt i perioden siden Ankestyrelsens praksisændring i 2019, skal kommunen også opfordre til at ændre varigheden af lovforslagets tilbagevirkende kraft til at gælde mindst fem år, frem for de foreslåede tre år.

Overordnet set er det således Mariagerfjord Kommunes opfattelse, at lovforslaget, som det fremgik af høringsudkastet, ville genoprette retstilstanden på området. Høringsudkastet var efter kommunens opfattelse i god overensstemmelse med de af Beskæftigelsesministeriets fremførte overvejelser og bemærkninger til lovforslaget og lovgivers generelle intentioner for mellemkommunal refusion.

Lovforslaget, som det fremgik af høringsudkastet, ville have ophævet betydningen af Ankestyrelsens praksisændring og præciseret 6 års-reglernes samspil med institutionsreglen. Kommunerne kunne derved i grove træk gå tilbage til at administrere efter den praksis, der var før praksisændringen, og som kommunerne, efter kommunens opfattelse, hele tiden burde have administreret efter.

Nedenfor fremgår uddybning af kommunens opfattelse af forløbet op til lovforslaget og konsekvenserne af ændringerne siden høringsudkastet. Vi ønsker særligt at henlede opmærksomheden på lovgivers generelle intentioner for mellemkommunal refusion, som er at be-

skytte institutionstunge kommuner med afledte udgifter som følge af institutionsanbringelser af andre kommuner. Lovforslaget som fremsat, løser ikke de udfordringer og økonomiske konsekvenser som Ankestyrelsens praksisændring har fået for institutionstunge kommuner.

Baggrund for lovændringen

I november 2019 indførte Ankestyrelsen en ny praksis for mellemkommunal refusion for førtidspension (<https://ast.dk/mellemkommunal-uenighed/vejledning-om-praksis/fortidspension-2013-mellemkommunal-refusion-og-kasserede-principafgørelser>), afledt af dommen fra Retten i Holstebro 8. december 2016.

Denne praksisændring betyder i hovedtræk, at 6 års-reglerne kan få forrang i sager, hvor mere end to kommuner er involveret. Endvidere ville en udløbet 6 års-regel forårsage, at institutionsreglen bortfaldt for bestandigt. Praksisændringen er omtvistet og har fortsat til gode at blive afprøvet ved retlige instanser. Dette skyldes, at KL på vegne af kommunerne indgik i dialog med Beskæftigelsesministeriet og opfordrede kommunerne til at afvente en lovændring på området.

Praksisændringen fra Ankestyrelsen syntes generelt at være i strid med lovgivers intentioner for mellemkommunal refusion. Intentionerne har altid været at beskytte institutionstunge kommuner mod udgifter, der kunne opstå som følge af, at kommuner anbringer borgere i andre kommuner end deres egen.

Af det fremsatte lovforslag fremgår det af bemærkningerne i afsnit 2.6.2 på side 19, at det vurderes af Beskæftigelsesministeriet, at en handlekommune (bopælskommune) bør kunne få refunderet sine udgifter fra den kommune, som har medvirket til at en borger er blevet institutionsanbragt i en anden kommune, uanset at der måtte være tale om flere involverede kommuner i fortløbende anbringelser.

Det fremgår endvidere af Beskæftigelsesministeriets overvejelser, at refusion efter 6 års-reglen skal regnes særskilt og ikke bør kunne få forrang for institutionsreglen.

Beskæftigelsesministeriets overvejelser sker i direkte forlængelse af en henvendelse fra KL på baggrund af Ankestyrelsens praksisændring.

Mariagerfjord Kommune tolker disse bemærkninger og overvejelser således, at intentionerne har været, at det ikke alene burde være muligt for en ny handlekommune at få refunderet udgifter til førtidspension for borgere anbragt af andre kommuner, men at det hele tiden burde have været sådan.

Mariagerfjord Kommune er enig i Beskæftigelsesministeriets overvejelser om institutions-reglens forrang. Kommunen er også enig i, at en ny handlekommune altid bør kunne få refunderet sine udgifter til førtidspension fra en tidligere handlekommune, som har anbragt borgeren på institutions i den nye handlekommune.

Det fremgår af side 20 i bemærkningerne til det fremsatte lovforslag, at kommunerne med de hidtil gældende regler vil skulle opbevare oplysninger i førtidspensionssager i 35 år, og at foreslåede ændringer ud fra et administrativt hensyn vil reducere dette behov til maksimalt seks år efter en eventuel fraflytning.

Mariagerfjord Kommune anerkender også nødvendigheden af at reducere kommunernes behov for at opbevare oplysninger om tilkendelsesdato og tilkendelseskommune med mere. Kommunen er dermed også på dette punkt enig med Beskæftigelsesministeriets overvejelser.

Indarbejdede ændringer siden høringsudkastet

Beskæftigelsesministeriet har på baggrund af høringssvaret fra Ankestyrelsen indarbejdet en række ændringer til lovforslaget, nærmere bestemt til overgangsbestemmelserne i lovforslagets § 7, stk. 4 og 5.

I hovedtræk fremfører Beskæftigelsesministeriet, at ministeriet har præciseret en række skæringsdatoer samt at refusion ikke kan genopstå i sager, hvor der på baggrund af hidtil gældende regler ikke længere er ret til refusion.

Det fremgår derfor nu af det fremsatte lovforslaget, at en lang række førtidspensioner ikke længere er omfattet af de nye bestemmelser i lovforslagets § 4, men i stedet skal administreres efter hidtil gældende regler, nærmere bestemt ud fra Ankestyrelsens praksisændring.

Det er Mariagerfjord Kommunes opfattelse at alle førtidspensioner tilkendt før 2. februar 2015 vil være omfattet af de hidtil gældende regler på baggrund af de indarbejdede ændringer i lovforslaget. Endvidere vil førtidspensioner tilkendt i perioden senere end 2. februar 2015, men tidligere end 31. december 2020, hvor der er sket en flytning til anden kommune senest 31. december 2020, ligeledes være omfattet af de hidtil gældende regler. Det vil fremover betyde, at langt størstedelen af de nuværende førtidspensioner skal administreres efter de hidtil gældende regler, mens de nye regler gradvist vil blive indfaset over de næste 50 år.

Konsekvenser af de indarbejdede ændringer

Mariagerfjord Kommune er en af de absolut mest tunge institutionskommuner i landet, blandt andet som følge af specialiserede regionale institutioner beliggende i Mariagerfjord Kommune. Som følge af praksisændringen fra Ankestyrelsen, er Mariagerfjord Kommune blevet ramt af betydelige økonomiske konsekvenser, da kommunen har et betydeligt og forholdsmæssigt stort antal borgere på førtidspension, der er anbragt af andre. I alt udgør andelen af førtidspensionister anbragt af andre kommuner ca. 13 % af alle kommunens førtidspensionister.

De indarbejdede ændringer i lovforslaget skaber derfor en uheldig incitamentsstruktur for kommuner til at anbringe borgere på institutioner beliggende i andre kommuner. I tillæg hertil vil institutionstunge kommuner ikke have incitament til at opretholde et højt antal institutionspladser, idet det vil være en økonomisk byrde.

Det ville i øvrigt være i konflikt med 'Økonomaftalen om kommunernes økonomi for 2024', hvor det blandt andet fremgår at Regeringen og KL er enige om, at den kommunale botilbudskapacitet skal udvides. Dette på baggrund af ekspertudvalgets anbefalinger til en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på det specialiserede socialområde.

Mariagerfjord henleder i øvrigt opmærksomheden på de administrative konsekvenser som det fremsatte lovforslag vil få for kommunerne. Hvis størstedelen af alle nuværende pensioner skal administreres efter de hidtil gældende regler, vil det stille yderligere krav til i forvejen avancerede og udfordrede systemløsninger såvel som kompetencer og tid for medarbejdere, der skal administrere mellemkommunal refusion af førtidspension.

Det er også Mariagerfjord Kommunes opfattelse, at de indarbejdede ændringer skaber en konflikt i Beskæftigelsesministeriets overvejelser, i forhold til hvilken kommune der endeligt skal afholde udgifterne til førtidspension for borgere anbragt på institution. Beskæftigelsesministeriets overvejelser i lovforslagets bemærkninger giver anledning til at tro, at kommunerne hele tiden burde have administreret efter de foreslåede ændringer i lovforslagets § 4.

Derfor stiller Mariagerfjord Kommune sig uforstående overfor, at størstedelen af de nuværende førtidspensioner skal omfattes af hidtil gældende regler, hvilket vil medføre en gradvis indfasning af de fremtidigt gældende regler over de næste 50 år.

Mariagerfjord Kommune gør også opmærksom på, at såfremt de hidtil gældende regler finder anvendelse på nuværende førtidspensioner, vil kommunerne skulle opbevare oplysninger om tilkendelse af førtidspension og institutionsanbringelser med mere i potentielt mere end 50 år. Det er kommunens opfattelse, at dette ligeledes er i strid med bemærkningerne til lovforslaget, hvor Beskæftigelsesministeriet fremfører at kommunerne med lovforslaget blot vil skulle opbevare oplysningerne i op til maksimalt seks år efter en eventuelt fraflytning fra tilkendelseskommunen.

Mariagerfjord Kommune er af den opfattelse, at baggrunden for lovforslaget må være at præcisere reglerne for mellemkommunal refusion for førtidspension og genoprette retstilstanden på området, som følge af Ankestyrelsens praksisændring. De indarbejdede ændringer stiller kommunen sig derfor undrende overfor, da bevæggrunden syntes at være at retten til refusion ikke skal kunne genopstå. Retten til refusion burde ikke være bortfaldet til at begynde med.

Venlig hilsen

Mogens Jespersen
borgmester